

Lisa 7. LÕK Muusikaõpetus

1. Õpetuse eesmärgid

Muusikaõpetusega taotletakse, et õpilane:

- 1) tunneb rõõmu musitseerimisest;
- 2) omandab muusika kuulamise kogemuse;
- 3) laulab ja esineb pingevabalt;
- 4) rikastab oma tundeelu muusikaelamuse kaudu;
- 5) kujundab muusikalist maitset.

2. Õppetöö rõhuasetused 1.–2. klassis

- 2.1. Muusikaõpetuses pööratakse tähelepanu helide, müra ja kõne eristamisele. Praktilise tegevuse käigus tekitatakse ise mitmesuguseid helisid vahendite ja/või oma häälega.
- 2.2. Õpetaja suunamisel kuulatakse eri rütmis ja tempos muusikapalu, tutvutakse kiire ja aeglase; rõõmsa ja kurva muusikaga. Helivältusi väljendatakse konkreetsete ja mõistetavate rütmisõnadega, meloodia kõrguse muutusi tähistatakse tajutavate käeliigutuste või joonistega tahvlil.
- 2.3. Muusikaõpetuse kaudu koordineeritakse liigutusi, arendatakse rütmitunnet, silma ja käe koostööd.

3. Taotletavad õpitulemused 1.–2. klassis

- 3.1. 1. klassi lõpuks õpilane:
 - 1) teeb vahet kõrgel ja madalal helil;
 - 2) teeb vahet kiirel ja aeglasel muusikal;
 - 3) tunneb rütmivorme TA, TI-TI, plaksutab neid kaasa;
 - 4) liigub lihtsa muusika rütmis;
 - 5) mängib õpitud rütme tuttavatel rütmipillidel;
 - 6) tunneb ära Eesti hümnit, käitub hümnit laulmise ajal õigesti;
 - 7) osaleb õpitud laulumängude mängimisel, hoiab rivi ja sõõri.
- 3.2. 2. klassi lõpuks õpilane:
 - 1) teeb vahet pikal ja lühikesel helil ja reageerib nendele erinevalt;
 - 2) eristab kurvakõlalist meloodiat rõõmsakõnalisest;
 - 3) tunneb helipikkusi ja rütmivorme TA, TI-TI, paus (ühelöögiline), mängib õpitud rütme tuttava laulu saateks kaasa;
 - 4) laulab lihtsamat regilaulu kooriosa;
 - 5) laulab peast mõnda lastelaulu;
 - 6) mõtleb välja liigutusi tuttavates laulumängudes.

4. Õppetöö rõhuasetused 3.–5. klassis

- 4.1. 3.–5. klassis pööratakse tähelepanu laulmisele ning liikumisele muusika rütmis (liigutused kehaga, käega, liikumine ruumis).
- 4.2. Rütmipillide tegemiseks kasutatakse käepäraseid looduslikke materjale, nende valmistamisel kaasatakse vanemate klasside õpilasi.
- 4.3. Laulude valikul arvestatakse laste kõne mõistmise taset ning võimalikke hääldusprobleeme. Laulmisel rõhutatakse täpset ja selget diktsiooni, välditakse ülikiiret artikuleerimist vajavaid laule. Tutvustatakse Eesti hümnit, õpetatakse seda kaasa laulma. Laulusõnade mõistmiseks tehakse koostööd eesti keele õpetajaga.
- 4.4. Sotsiaalset suhtlemist ja kaaslastega arvestamise oskust kujundatakse laulumängude abil. Muusikatunnis õpitud laulu- ja tantsumänge soovatakse mängida ka teistes ainetundides ning klassi- ja koolipidudel.

5. Taotletavad õpitulemused 3.–5. klassis

5.1. 3. klassi lõpuks õpilane:

- 1) teab peast 3–4 lastelaulu;
- 2) laulab tuttavat laulu võimalikult selge diktsiooni ja õige kehahoiuga vaikselt/valjusti;
- 3) tunneb tuttavas laulus rütmivältust TA-A, reageerib sellele keha liikumisega;
- 4) tähistab käega viibates kaheosalist taktimõõtu;
- 5) tunneb kuulatud muusikapala iseloomu (kurb, rõõmus; aeglane, kiire);
- 6) tunneb hümni, laulab esimest salmi kaasa;
- 7) teab mõnda rahvakalendri tähtpäevadega seotud rahvalaulu, osaleb nende laulmisel (mardi- ja kadrilaulud);
- 8) mängib paarides laulumänge („Me lähme rukist lõikama“ vm).

5.2. 4. klassi lõpuks õpilane:

- 1) laulab peast 5–6 laulu vaba ning kõlava tooniga, selge diktsiooniga, muudab laulmise ajal hääle tugevust;
- 2) tunneb 3-osalist taktimõõtu, seostab seda vals rütmiga;
- 3) teeb vahet marsil ja valsil, valib õige liikumisviisi;
- 4) tunneb rütmivältust TA-A-A, tunneb selle ära õpitud laulus;
- 5) mõistab terminite valss, orkester, orkestrijuh tähendust;
- 6) eristab puhkpillide mängu keel- ja löökpillide mängust;
- 7) laulab Eesti hümni (laululehelt);
- 8) mängib laulumänge (sh paaride vahetusega).

5.3. Õpitulemused ja õppesisu 5. klassis

Õpitulemused	Õppesisu
LAULMINE	
1) laulab peast selge hääldusega 5–6 laulu; 2) laulab kaasa Eesti hümni, regilaulu kooris ja tuntud laule ühislauluvarast.	1) tunneb rõõmu musitseerimisest; 2) laulab vaba ja kõlava tooniga, selge diktsiooniga; 3) muudab oma hääletugevust vastavalt kas valjult, vaikselt, valjenedes, vaibudes.
PILLIMÄNG	
1) tunneb lihtsamaid noodipikkusi (TI-RI-TI-RI, TAI-RI); 2) imiteerib rütmipillil TAI-RI rütmi;	1) mängib õpitud rütme rütmipillidel; 2) mängib Orffi instrumentariumi lihtsamaid pille; 3) tunneb levinumaid puhk- ja löökpille; 4) tunneb rõõmu musitseerimisest.
MUUSIKALINE LIIKUMINE	
1) liikumine muusika rütmis.	1) loob laulule sobivaid saateliigutusi ja kehapillipartiid; 2) osaleb laulumängudes, ühistantsudes.
MUUSIKA KUULAMINE JA MUUSIKALUGU	
1) iseloomustab kuulatud muusikat; 2) teab mõnd eesti heliloojat, nimetab mõnd lastelaulu.	1) eristab muusikapalu iseloomu, helilaadi ja tempo järgi; 2) eristab ja tunneb ära erinevaid kõlatugevusi ning nimetab neid;

	3) kuulab nii eesti kui maailma mõnede tuntud heliloojate muusikat
MUUSIKALINE KIRJAOSKUS	
1) teeb vahet 2-ja 3-osalisel taktimõõdul; 2) lahendab lihtsamaid rütmiülesandeid 2/4 taktimõõdus; 3) tunneb tuttavas laulus rütmi TAI-RI; 4) saab aru väljenditest valjult, vaikselt, valjenedes, vaibudes.	1) mängib õpitud rütme kehapillid või rütmipillidel.

6. Õppetöö rõhuasetused 6.–7. klassis

- 6.1. Õppetegevuses tuginetakse kujunenud oskustele, esmaseks ei ole muusika täpne produtseerimine, vaid muusika tegemisest või kuulamisest positiivsete emotsioonide saamine. Arendatakse rütmi- ja meloodiataju, muusikalist maitset, silmaringi.
- 6.2. Pööratakse tähelepanu rahvusmuusikale, kujundatakse hoiakut seda hoida, arendatakse soovi osaleda kultuuriüritustel.
- 6.3. Õpetaja suunamisel kuulatakse ühiselt erineva raskuse ja keerukusega muusikat. Õppeprotsessi mitmekesistatakse interaktiivsete õppematerjalidega ning kasutatakse infotehnoloogilisi-kommunikatiivseid võimalusi.

7. Taotletavad õpitulemused 6.–7. klassis

7.1. 6. klassi lõpuks õpilane:

Õpitulemused	Õppesisu
Laulab koos teistega, oskab häälega laulu dünaamikat kujundada. Teab peast eesti hümn ja mõningaid ühislauluvara laule. Oskab kaasa laulda regilaulu ja eristab regilaulu liike, teab regilaulu esitamise traditsioone. Tunneb hääleliike (eristab kõrget ja madalat mees- ja naishäält) ja eristab kooriliike, nimetab koori häälerühmi. Teab meie laulu- ja tantsupidude traditsioone ja silmapaistvamaid tegelasi.	J. V. Jannsen – Eesti hümn J. Trump – Hoolimise laul Regilaul “Sõmeralt Sõrmikulle, “ Rahvalik laul “Ants oli ausa saunamees”, „Taat, ära maga”; M. Härma “Tuljak”, G. Ernesaks “Hakkame, mehed, minema”, “Mu isamaa on minu arm” jt.
Pillimäng: tunneb levinumaid eesti rahvapille (nii välimuse kui ka kõla järgi), oskab leida väikekandlil I, ja V akordi. Tunneb olemasolevaid rütmipille ja oskab neid käsitseda.	Kandlemäng tunnis. Orffi instrumentaariumi pillidel mängimine.
Muusikaline liikumine: oskab kaasa tantsida seltskondlikke laulumänge. Eristab polka- ja valsisammu. Suudab luua oma kehapillil sobiva rütmiostinato tuttavale laulule.	Marupolka ja Labajalavalss. Valsisamm “Hoolimise laulu” taktis (3/4). Rütmiostinatode mäng kehapillil ja liikudes.
Muusikalugu: eristab ja tunneb ära erinevad klassikalised pilliliigid. Teab mõningate oskussõnade tähendusi (muusika	Tunnis muusika kuulamine, videote vaatamine. Terminite ja mõistete kohta ideekaartide koostamine tunnis.

<p>väljendusvahendid, ansambel, soolo, dirigent, piano, forte jms.), on kuulanud nii eesti kui maailma tähtsamate heliloojate mõnesid teoseid ja oskab neid nimetada.</p> <p>Muusikaline kirjaoskus: oskab esitada kas kehapillil või mõnel rütmipillil noodist nähtud lihtsamaid rütmikombinatsioone. Teab võtmete tähendust. Tunneb astmenimesid ja nootide tähtnimesid. Eristab duur- ja moll-helilaadi.</p>	<p>Kuulab keelpilli-, puhk- ja löökpillimuusikat, teab õpitud rahvaste muusikutest kõige kuulsamaid (Sibelius, Tšaikovski, Bach, Beethoven, Mozart jt.), tunneb eesti suuri heliloojaid (A. Pärt, H. Eller, R. Rannap jt.)</p> <p>Noodikirja dešifreerimise kõige lihtsamate oskuste praktiseerimine tunnis: lihtsad rütmid, muusika liikumise suund, dünaamika märkide (p, mf, f) tähendus nii teadmises kui häälega väljendades.</p>
---	--

7.2. 7. klassi lõpuks õpilane:

Õpitulemused	Õppesisu
LAULMINE	
Tunneb ja võrdleb uuemat ja vanemat rahvalaulu. Oskab peast mõnda lühemat laulu. Teab, mismoodi lauldakse kaanonit. Teab, mis on häälemurre, tunneb häälehoiu põhimõtteid ja rakendab neid häälemurde perioodil.	Laulab eeslaulja järel regilaulu Laulu võim. Vaatame ülesehitust – kuidas on tehtud. Laulab uuemat rahvalaulu Ants oli ausa saunamees – vaatame ülesehitust, võrdleme. Kaanonid (Sepapoisid, Tsaa-tsaaraa-rra jt.)
PILLIMÄNG	
Tunneb rahvapille, nimetab neid. Tunnetab rõhulist taktiosa nii 2- kui 3-osalises mõõdus. Oskab mängida rütmipille ja leiab kandlel I, V ja II akordi	Mängib ansambelis kaasa rütmiostinatosid. Saadab kandlel oma lauldud rahvalaulu Pill hüüdis pinu taga (I ja V)
MUUSIKALINE LIIKUMINE	
Tunnetab rõhulist osa $\frac{3}{4}$ rütmis, seostab seda vastavate liigutustega. Eristab marssi, valssi ja polkat. On tuttav põhisammudega. Tunneb muusikalisi ringmänge.	Kuulab ja liigub erinevate lugude järgi (marss Vanad sõbrad, Labajalavalss ja valss Kiigu mu laevuke, Marupolka jt.). Oskab kaasa tantsida Meil kosjad tulid Saarest jms.
MUUSIKA KUULAMINE JA MUUSIKALUGU	
Eristab peamisi hääle- ja kooriliike. Eristab kõrget ja madalat mees- ja naishäält, nimetab neid. Kuulab ja teab mõnesid eesti ja maailma tuntumaid lauljaid	Kuulab erinevaid soliste (G. Ots, E. Netsajeva, kolm kuulsat tenorit, Bobby McFerrin jt.) ja kooriliike.
MUUSIKALINE KIRJAOSKUS	
Loeb lihtsamate laulude rütmipilti. Tunneb dünaamika terminite tähendusi. Oskab lahendada rütmi taktidesse jagamise ülesandeid.	Mängib rütmipillil lihtsamate laulude rütmi ja oskab pillil ka dünaamikat kujundada. Kirjalikud ülesanded rütmi tundmiseks.

8. Õppetöö rõhuasetused 8.–9. klassis

- 8.1. Arendatakse edasi laste individuaalseid muusikalisi võimeid, korraldatakse üritusi esinemiskogemuste andmiseks (laul ning pillimäng; esinemine solistina, ansambelis, kooris).

- 8.2. Tutvustatakse eri ajastute muusikat, tuntumaid heliloojaid ning dirigente Eestis.
- 8.3. Õpitakse tundma muusika eri žanre, kuulatakse muusikat, võimaluse korral külastatakse ühiselt kontserte või teatrietendusi.

9. Taotletavad õpitulemused 8.–9. klassis

- 9.1. 8. klassi lõpuks õpilane:
- 1) laulab peast 5–6 laulu;
 - 2) laulab pingevabalt, laulab õige hingamise ja selge diktsiooniga;
 - 3) tunneb taktimõõte 2/4, 3/4, 4/4. Oskab lahendada neis rütmiülesandeid;
 - 4) tunneb helivältusi ja rütme TA, TI-TI, TAI-RI, TIRI-TIRI, TI-TIRI, TIRI-TI, TA-A, TA-A-A, TA-A-A-A ja pause;
 - 5) on tutvunud viiuli- ja bassivõtmega;
 - 6) tunneb järgmisi muusikžanre: *ooper, operett, muusikal, ballett, sümfoonia*;
 - 7) teab pillirühmi sümfooniaorkestris;
 - 8) on tutvunud tähtnimetustega;
 - 9) on tuttav nüüdismuusikaga.
- 9.2. Põhikooli lõpetaja:
- 1) laulab pingevabalt tuttavaid lihtsa meloodiaga laule;
 - 2) nimetab õpitud levinumaid muusikapalu;
 - 3) on omandanud muusika kuulamise ja musitseerimise kogemuse;
 - 4) tunneb ja suudab kaasa koputada levinumaid rütmisstruktuure (2/4, 3/4, 4/4);
 - 5) väärtustab eesti rahvamuusikat ja oskab nimetada eesti rahvapille.